

อ ส ทิ ส ท า น

บุคคลผู้ตระหนี่ กลัวความยากจน ย่อมไม่ให้อะไรๆ
แก่ผู้ใด ความกลัวจนนั้นแหละ จะเป็นภัยแก่บุคคลผู้ไม่ให้
และจะกลับมาถูกต้องคนพาล ทั้งในโลกนี้และโลกหน้า
เพราะเหตุนั้น บัณฑิตพึงครอบงำมลทิน กำจัดความตระหนี่เสีย
แล้วพึงให้ทานเถิด เพราะบุญย่อมเป็นที่พึงของสัตว์ทั้งหลาย
ในโลก

อ ส ท ศ ท า น

๑๕๕

เราเกิดมาภพชาติหนึ่ง ก็เพื่อแสวงหาที่พึ่งที่ระลึกอันแท้จริง แสวงหาสิ่งที่ไม่มีการเปลี่ยนแปลง เป็นสุขได้ด้วยตนเองและเป็นตัวตนที่แท้จริง สิ่งที่เราต้องการนี้ รวมประชุมอยู่ในธรรมกายทั้งหมด ธรรมกายคือแก่นของชีวิต เป็นชีวิตในระดับลึกที่อยู่ภายในตัวของเราที่ทุกคนมีสิทธิ์จะเข้าถึงได้หากฝึกใจให้หยุดนิ่ง ถ้าหยุดได้เมื่อใด ก็เข้าถึงได้เมื่อนั้น ไม่จำกัดด้วยกาลเวลา ถ้าเราเข้าถึงธรรมกาย ชีวิตเราจะมีการเปลี่ยนแปลงไปสู่ความเที่ยงแท้ถาวร มีความมั่นคงของชีวิต และมีความสุขที่แท้จริง

พระลัมมะลัมพุทเธเจ้าตรัสไว้ใน พิลารโกสิยชาดก ว่า

“บุคคลผู้ตระหนี่ กลัวความยากจน ย่อมไม่ให้อะไรแก่ผู้ใด ความกลัวจนนั้นแหละ จะเป็นภัยแก่บุคคลผู้ไม่ให้ และจะกลับมาถูกต้องคนพาล ทั้งในโลกนี้และโลกหน้า เพราะเหตุนั้น บัณฑิตพึงครอบงำมลทิน กำจัดความตระหนี่ แล้วพึงให้ทานเถิด เพราะบุญย่อมเป็นที่พึ่งของสัตว์ทั้งหลายในโลก”

“การให้” เป็นการสร้างความดีที่ง่ายที่สุด แต่ส่งผลดีต่อชีวิตของเราอย่างมาก “การให้” ได้หล่อเลี้ยงสถาบันครอบครัว สังคม ประเทศชาติ จนถึงระดับโลก ให้ทุกชีวิตดำรงอยู่ได้อย่าง

อ ส ท ส ท น

๑๕๖

มีความสุข เมื่อเราฝึกใจให้คุ้นกับการให้อยู่เสมอ จิตใจของเราจะนุ่มนวลอ่อนโยน เราจะได้รับความสุขทุกครั้งที่เราให้ทาน ความตระหนี่ในใจจะหมดไป เมื่อเราตามระลึกถึงผลบุญนั้นบ่อยๆ จิตใจจะผ่อนคลาย บุญจะทับทวี ชีวิตของเราจะพบแต่ความสุข ความเจริญ สามารถพัฒนาชีวิตและจิตใจ ให้ก้าวไปสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ได้

กว่าพระบรมโพธิสัตว์จะตรัสรู้พระอนุตตรสัมมาสัมโพธิญาณ ท่านต้องสร้างบารมีโดยเอาชีวิตเป็นเดิมพัน โดยทานบารมีเป็นบารมีสำคัญอันดับแรกที่ท่านต้องสร้าง ตั้งแต่บริจาคทรัพย์สมบัติ สละเลือดเนื้อ แม้กระทั่งชีวิต เมื่อเห็นว่า “การให้” เป็นพลวปัจจัยในการตรัสรู้ธรรมอันประเสริฐ ท่านก็สามารถสละได้ทุกสิ่ง

*ในสมัยพุทธกาล เมื่อพระพุทธองค์ตรัสสรรเสริญเรื่องการให้ทาน มหาชนต่างขวนขวายในการให้ทานกันมาก ถึงกับมีการแข่งกันทำบุญ แม้พระราชาก็ทรงปรารภจะได้อุบายใหญ่ ทรงจัดแจงมหาทานเพื่อถวายแด่ภิกษุสงฆ์ ๕๐๐ รูป โดยมีพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นประมุข ในครั้งนั้น พระราชาทรงตระเตรียมมหาทานอย่างประณีต และตรัสเรียกให้ประชาชนมาชมมหา-

อ ส ท ศ ทาน

๑๕๓

ทานของพระองค์

เมื่อชาวเมืองเห็นมหาทานของพระราชา ต่างเกิดแรงบันดาลใจในการสร้างทานบารมี จึงพร้อมใจกันสร้างมหาทานครั้งยิ่งใหญ่ถวายแด่พระลัมมาลัมพุทเธเจ้า และพระสงฆ์สาวก โดยช่วยกันตระเตรียมอาหารและไทยธรรมอย่างประณีต และส่งข่าวไปกราบทูลพระราชาเพื่อให้พระองค์เสด็จทอดพระเนตร เมื่อพระราชาเสด็จทอดพระเนตรเห็นมหาทานของมหาชน ก็ดำริว่า ประชาชนพากันทำทานยิ่งกว่าเราทำเสียอีก เราจะต้องทำทานให้ยิ่งใหญ่กว่านี้

ทั้งพระราชาและประชาชนต่างทุ่มเทแข่งขันกันสร้างมหาทานบารมีอย่างสุดกำลังความสามารถ แต่ก็ไม่สามารถจะเอาชนะกันได้ จนกระทั่งถึงครั้งที่ ๖ ชาวเมืองได้สละสิ่งของอย่างละร้อยเท่าพันเท่า ตกแต่งมหาทานไว้อย่างที่ใครๆ ในโลกไม่อาจจะติเตียนได้ พระราชาทอดพระเนตรเห็นมหาทานเหล่านั้น ทรงปรารภว่าจะทำทานให้เหนือกว่าแต่ก็ยังหาวิธีการที่ดีกว่าไม่ได้ จึงทรงกลุ่มพระทัยยิ่งนัก

พระนางมัลลิกาเทวีอัศรมเหสีทูลอาสาว่า “ขอพระองค์อย่าทรงกังวลพระทัยไปเลย ขึ้นชื่อว่าจอมราชันผู้เป็นใหญ่ในแผ่นดิน จะพ่ายแพ้ต่อพสกนิกรได้อย่างไร” พระนางทรงจัดแจง

อ ส ท ศ ท น

๑๕๘

มหาทานแทนพระราชา โดยรับสั่งให้สร้างมณฑปสำหรับพระภิกษุ ๕๐๐ รูป ให้ทำเศวตฉัตร ๕๐๐ คัน และหาช่าง ๕๐๐ เชือก กันเศวตฉัตรให้พระภิกษุ ๕๐๐ รูป และรับสั่งให้ทำเรือทองคำไว้ ลัก ๘ ลำ หรือ ๑๐ ลำ จอดไว้ในระหว่างกลางมณฑป

พระนางรับสั่งให้เจ้าหญิงองค์หนึ่ง นັงบดของหอมในระหว่างภิกษุ ๒ รูป เจ้าหญิงอีกองค์หนึ่ง ยืนถือพัดเพื่อพัดถวายแด่พระภิกษุ เจ้าหญิงที่เหลือช่วยกันบดของหอมบนเรือทองคำ ให้พระภิกษุได้รับกลิ่นหอมตลอดการถวายทาน เพราะประชาชนไม่มีเจ้าหญิง ไม่มีเศวตฉัตร ไม่มีช่าง จึงพ่ายแพ้ในมหาทานครั้งนี้

พระราชาทรงดีพระทัย ได้บริจาคทรัพย์ภายในวันเดียว รวมทั้งสิ้น ๑๔ โกฏิ ในการถวายทานครั้งนั้น มีมหาอำมาตย์ ๒ คน คือ “กาฬอำมาตย์” กับ “ชุนหอำมาตย์” กาฬอำมาตย์เกิดความคิดขึ้นว่า ความเสื่อมใหญ่หลวงได้มีแก่ราชสำนักแล้ว ทรัพย์ในท้องพระคลัง ๑๔ โกฏิ หมดไปในพริบตาเดียว พระภิกษุเหล่านี้ฉันภัตตาหารแล้ว เมื่อกลับไปวัดก็ไม่ได้ทำประโยชน์อะไรให้เกิดขึ้นแก่บ้านเมือง

ส่วนชุนหอำมาตย์เป็นผู้มีจิตเลื่อมใสในมหาทานครั้งนี้ จึงนิทราโมทนาว่า “มหาทานของพระราชาช่างยิ่งใหญ่นัก

อ ส ท ส ท น

๑๕๕

คนที่ไม่เป็นพระราชาก็อาจทำทานได้ขนาดนี้ ขอให้เรามีส่วน
แห่งบุญในมหาทานครั้งนี้ด้วยเถิด”

หลังจากพระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงทำภักติกแล้ว ดำริว่า
“พระราชาก็ถวายอสังทานครั้งยิ่งใหญ่ คือการให้ทานที่ไม่มี
ใครเสมอเหมือน ซึ่งมีเพียงครั้งเดียวเท่านั้นในโลก” ทรงตรวจ-
ตราดูว่ามหาชนจะพากันทำจิตให้เลื่อมใสในอสังทานบ้างหรือไม่
พระองค์ทรงรู้วาระจิตของอำมาตย์ทั้งสอง ทรงรู้ว่า ถ้าตรัส
อนุโมทนาสมควรแก่ทานของพระราชาก็ระชะของกาฬอำมาตย์
จะแตกเป็น ๗ เลี่ยง ทันที ด้วยทรงอาศัยความอนุเคราะห์ใน
อำมาตย์ จึงตรัสพระคาถาเพียงเล็กน้อยเท่านั้น แล้วเสด็จกลับ
ไปยังพระวิหาร

ฝ่ายพระราชาทรงเกิดความสงสัยว่า เราคงจะถวาย
ทานไม่สมควรแต่พระบรมศาสดา จึงทูลถามสาเหตุที่พระองค์
มิได้ทรงสรรเสริญมหาทานในครั้งนี้ พระบรมศาสดาตรัสว่า
“มหาบพิตร พระองค์ได้ถวายทานสมควรแล้ว มหาทานครั้งนี้
เรียกว่า อสังทาน ซึ่งจะถวายแต่พระพุทธรูปองค์หนึ่ง
ได้เพียงครั้งเดียวเท่านั้น เพราะเป็นมหาทานที่ทำได้ยาก แต่
เนื่องจากพุทธบริษัทไม่บริสุทธ์ ตถาคตจึงไม่อาจทำอนุโมทนา
ให้ยิ่งไปกว่านั้นได้”

อ ส ท ศ ท า น

๑๖๐

ต่อมา พระราชาทรงสืบทราบว่ กษอำมตย์ติเตียนทาน จึงทรงเนรเทศออกไปจากแคว้นแคว้น ส่วนชุมชนอำมตย์มีจิตอนุโมทนา จึงทรงมอบพระราชสมบัติให้ครอบครอง ๗ วัน ทานมหาอำมตย์ได้ถวายทานตลอด ๗ วัน พระราชาทรงกราบทูลเรื่องนี้แด่พระบรมศาสดา พระพุทธองค์จึงตรัสว่า

“พวกคนตระหนี่ จะไปสู่เทวโลกไม่ได้เลย พวกคนพาล ย่อมไม่สรรเสริญการให้ทาน ส่วนนักปราชญ์ตั้งจิตอนุโมทนาในทาน ด้วยเหตุนั้น นักปราชญ์จึงเป็นผู้มีความสุขในโลกหน้า”

เพราะฉะนั้น เราทุกคนเป็นนักปราชญ์บัณฑิต เป็นยอดนักสร้างบารมี อย่าได้ตระหนี่กัน ตั้งใจทำบุญสร้างมหาทาน บารมีและชักชวนผู้อื่นให้มาทำด้วย จะได้เป็นบุญติดตัวเราไปทุกภพทุกชาติ ทานที่เราได้ทำไว้ดีแล้ว จะเป็นบุญกุศลที่ติดตามเราไปได้ทุกหนทุกแห่งเหมือนเงาตามตัว ทำให้เราได้รับความสุขทั้งในโลกนี้และโลกหน้า ส่วนผู้ที่ตระหนี่ไม่อาจจะไปสู่สุคติ-โลกสวรรค์ได้ จึงต้องเป็นผู้เศร้าโศกลี้ลนกาลนาน

ดังนั้น การให้ทานจะนำเราไปสู่ชีวิตที่สมบูรณ์ เป็นบันไดไปสู่สุวรรคนิพพาน การทำบุญด้วยเจตนาบริสุทธิ์ หวังบุญบารมีเป็นที่ตั้งนั้น จะได้รับอานิสงส์อย่างที่เราคาดไม่ถึง ยิ่งทำถูกเนื่อนาบุญ ผลบุญนั้นก็จะเป็นมหัคคตกุศล ไม่อาจที่จะนับ

อ ส ท ศ ท าน

๑๖๑

คำนวณบุญที่เกิดขึ้นได้ ว่ามีประมาณเท่าใด

การที่เรามีโอกาสทำบุญกับพระภิกษุสามเณร ๑๐๐,๐๐๐ รูป ในเวลาเดียวกันนี้ เป็นความอัศจรรย์ของโลก เพราะโอกาสที่จะได้เห็นท่านพร้อมๆ กันเป็นเรือนแสน เป็นสิ่งที่หาได้ยาก ถือว่าเป็นทัฬหสุกตัตถียะ เป็นการเห็นอันประเสริฐ ภาพนี้จะปรากฏให้เห็นชัดเจนแจ่มใสอยู่ในใจทุกครั้งที่เราระลึกถึง แม้กระทั่งบั้นปลายของชีวิตก่อนที่จะหลับตาลาโลก ซึ่งเรามีเวลาเพียงน้อยนิดในการระลึกรู้ถึงบุญ ถ้าหากเรามัวไปนึกว่า เราเคยใส่บาตรที่ไหนมาบ้าง ใส่ไปกี่รูปแล้ว เวลาแค่นี้ทีเดียวนึกยังไม่ทันถึง ๒๐ รูป ก็หมดลมแล้ว แต่ถ้าทำบุญทีเดียวแสนรูป แค่หนึ่งวินาทีนึกพริบเดียวแสนรูป เราจะเกิดมหาปีติ ภาพแห่งการทำความดีนั้นจะปรากฏชัดขึ้นมาในใจ จะเป็นเครื่องปลื้มใจให้เราได้บุญใหญ่ ใจจะผ่องใสมีสุคติภูมิเป็นที่ไป เหมือนหลับแล้วตื่นขึ้นใหม่ในทิพยวิมานที่สว่างไสวจะเป็นผู้ที่สมบุญด้วยอายุ วรรณะ สุขะ ยศ และอริปไตย คือความเป็นใหญ่ที่เป็นทิพย์ตลอดกาลนาน

